

Ikt. szám: 222/5-20/2019.

Heves Megyei Közgyűlés

Helyben

Tájékoztató

a Heves Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság munkájáról

Tisztelt Közgyűlés!

A Heves Megyei Önkormányzat felkérésére a Heves Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság (3300 Eger Faiskola út 15.) elkészítette tájékoztató anyagát a Heves Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság munkájáról, melyet az előterjesztés melléklelete tartalmaz.

A tájékoztatót a Megyei Fejlesztési és Nemzetközi Ügyek Bizottsága 2019. június 18-i ülésén tudomásul vette.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a jelen tájékoztatóban foglaltakat tudomásul venni szíveskedjék.

Eger, 2019. június 19.

Szabó Róbert

Törvényességi szempontból ellenőriztem:

Dr. Barta Viktor
Heves Megye Főjegyzője

Heves Megyei Önkormányzat Közgyűlése részére

TÁJÉKOZTATÁS

a Heves Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság (HMFKB) tevékenységéről

I. A HMFKB szerepe és feladatai

A megyei fejlesztési és képzési bizottság (MFKB) egy a szakképzés fejlesztése és a munkaerő-piaci igények érvényesítése céljából létrehozott megyei 5 fős testület. A kamarák, kormányhivatal, munkaadói és munkavállalói képviselők által működtetett bizottság közreműködik a munkaerő-piaci információk, a foglalkoztatási, foglalkoztathatósági adatok és prognózisok alapján a nemzetgazdasági igények és a szakképzés fejlesztésének összehangolásában.

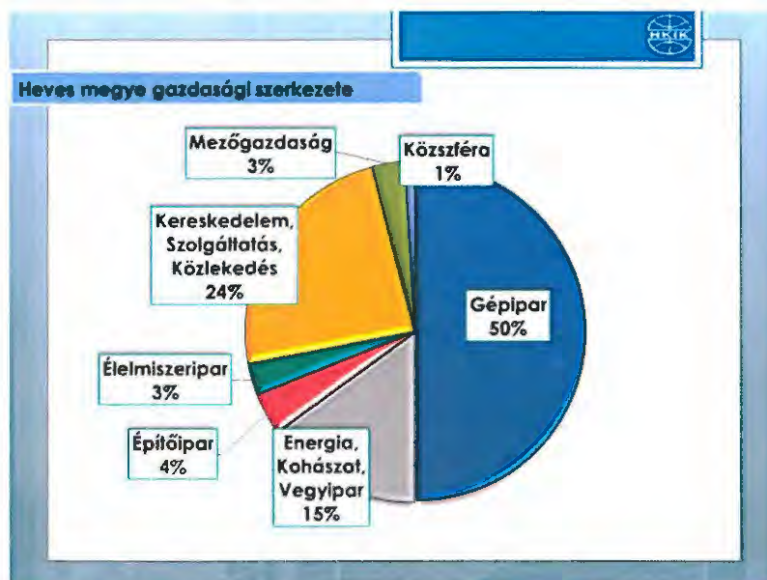
A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 81. § (3) alapján az MFKB-k feladatai a következők:

- a középtávú munkaerő igények felmérése alapján a következő tanévre vonatkozó évi beiskolázási arány-irány javaslatok és a hiányszakmákra vonatkozó javaslatok elkészítése és megküldése a szakképzésért felelős miniszter részére,
- a pályaaorientációban és pályakövetésben való részvétel,
- a megyei szakképzési fejlesztési koncepció elkészítése.

II. Munkaerő-piaci helyzetelemzés: „kevesebb, de képzettebb munkaerő”

1. A keresleti oldal jellemzői

Heves megye, egy erős ipari megye, domináns jármű-és gépiparral, növekvő szolgáltató és kereskedelemmel, kis részarányban agráriummal.

Eger

3300 Eger, Faiskola út 15.
Tel: +36 36/429-612
hkik@hkik.hu

Gyöngyös

3200 Gyöngyös, Fő tér 7.
Tel: +36 37/600-075
gabriella.toth@hkik.hu

Hatvan

3000 Hatvan, Horváth M. út 18.
Tel: +36 37/540-969
kinga.szanyi@hkik.hu

HEVES MEGYEI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA
www.hkik.hu

A megyei vállalkozások között a **multi cégek (Top 50) szerepe a meghatározó**. Ezek a nagyvállalkozások főleg a járműipari alkatrészek gyártása területén működnek és jelentős részben bővülő exportra termelnek.

A gazdaság működésében jellemző az **erős technológiai modernizáció**, mint pl. robotizáció, automatizáció, digitális megoldások. Működtetéséhez egyre képzetesebb munkaerőre van szükség, amelyhez a jelenlegi képzettségi szerkezetet javítani kell.

Munkaerőhiány minden szektorban

Az elmúlt néhány évben az új, vagy bővülő cégek országos átlagot meghaladó beruházásaihoz csak részben volt munkaerő fedezet. A munkaerőpiacot erőteljes mennyiségi és minőségi változások jellemzik. A **keresleti oldalon** minden szektorban és minden vállalkozásnál a **munkaerőhiány** és a **megfelelő szaktudású és minőségű munkaerő** a legfontosabb gond. 2016-tól a Heves megyei munkaerő-piaci felmérések eredményei olyan mértékű -főleg kvalifikált- munkaerőhiányt mutatnak (kb. 2-3000 fő), melynek közép és hosszú távú következményei komoly aggodalomra adnak okot.

Multinacionális cégek előnye a KKV-k ellenében

Az állam a munkaerőpiac bővítés céljával multinacionális, világgpiacra termelő vállalatokat támogatja, 40 milliárdnyi támogatás áramlott ebbe a szektorba. A beruházások mintegy 10, többségében külföldi tulajdonú nagyvállalat nagyvállalathoz kötődnek.

A nagy cégek által jelzett bővítést alapvetően **munkaerő átcsoportosítással** (és részben import munkaerővel) lehet ma megoldani.

HEVES MEGYEI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA
www.hkik.hu

Ez a munkaerő átcsoportosítás a **hazai kis- és középvállalkozói kárára** valósítható meg, ettől a körtől vonta, vonja el a jelenlegi és jövőbeli munkaerőt. Ennek a folyamatnak háttérében azt is lehet tapasztalni, hogy a javuló gazdasági kilátásoknak köszönhetően a bérek is növekedésnek indultak, a **magasabb béreket pedig elsősorban az említett nagycégek tudják elsősorban fizetni**, amely erősíti a kicsiktől a nagyok irányában tapasztalt munkaerőmozgást.

Ágazatok közötti verseny

Heves megyében **közel 2-3000 fő** az 5 éven belül várható beruházásokhoz kapcsolódó **munkaerőigény**, mely a **feldolgozóipar és szolgáltató szektor területére koncentrálódik**, ennek munkaerő elszívó hatását az egyéb ágazatok, főként a szolgáltató szektor szenvedni meg.

A munkaerőpiacon a gazdálkodók által legkeresettebb középfokú szakképesítések és szakterületek:

Gépipar: Gépi forgácsoló, CNC gépkezelő, Gépgyártás technológiai technikus, Ipari gépész, Hegesztő, Mechatronikai technikus

Járműipar: Autószerelő, Autótechnikus, Autógyártó, Autóelektronikai technikus, Mechatronikus karbantartó, Karosszéria lakatos, Járműfényező

Elektronika: Villanyszerelő, Elektronikai technikus, Erősáramú technikus

Építőipar: Kőműves, Burkoló, Szobafestő-mázoló-tapétázó, Ács, Magasépítő technikus, Szárazépítő, Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő

Mezőgazdaság, élelmiszeripar: Mezőgazdasági gépész, Mezőgazdasági gépjavító, Kertész, Pék, Erdészeti szakmunkás

Kereskedelem, vendéglátás: Szakács, Pincér, Cukrász, Vendéglátás szervező, Vendéglátó eladó, Kereskedő, Eladó

Egészségügy: Ápoló, Szociális gondozó, Mentőápoló

A cégek szerepe a képzés minden területén növekszik:

- a középfokú szakképzésben jellemző a **duális képzés** (elméleti képzés az iskolában, gyakorlati képzés a munkahelyeken történik),
- a **duális felsőoktatási képzésre** is egyre inkább nő a hallgatók és a cégek körében egyaránt a képzési igény és gyakorlat,
- a rövidebb idejű **felnőtt- és munkahelyi képzések** területén is növekszik a képzések száma a munkahelyeken és növekszik a képzésekbe történő bekapcsolódás.

2. A kínálati oldal jellemzői

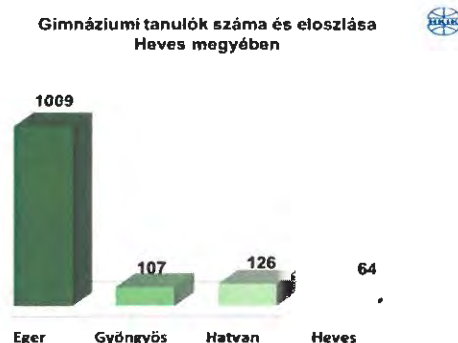
A kínálati oldalon, a jövő munkavállaló utánpótlását jelentő **tanulók körében** a szakmaválasztástól a szakmában való elhelyezkedésig is **számos mennyiségi és minőségi problémával** kell szembenéznünk.

Csökkenő tanulói létszámok

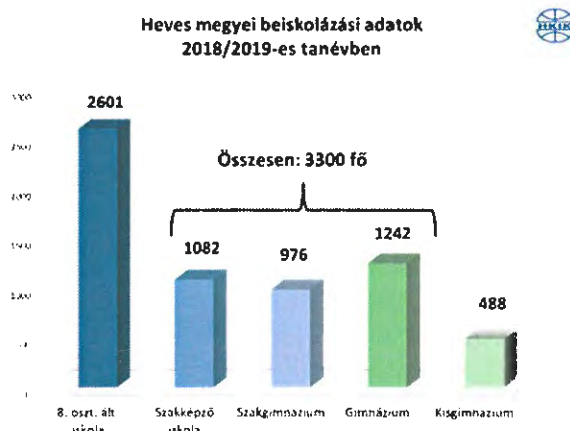
A demográfiai változások hatására, az elmúlt évek beiskolázási számai alapján **egyre csökken az általános iskolások száma** Heves megyében. Míg a **2015/2016-as tanévben 2746 fő 8. osztályos** tanuló járt valamely megyei általános iskolába, addig ez a szám a **2018/2019-es tanévben** már csupán **2601 fő** volt, számottevő csökkenés mutatkozott az általános iskolai tanulói létszámban az elmúlt években.

Heves megyében az érettségit adó középiskolai képzések a legnépszerűbbek

Népszerűek a Heves megyei iskolák, különösen a megyeszékhely, Eger gimnáziumai, mind a megyei, mind a környező megyék általános iskoláiból egyre több diák egeri középiskolákban folytatja tanulmányait, évről évre **növekszik az ún. „import” tanulók száma**, és ezen belül **folyamatosan növekszik Eger felszívó ereje**. A különböző egeri szakképző intézmények diákjainak jelentős része nem egeri lakhelyű, kisebb részük kollégista, többségük bejáró, napi szinten ingázik az iskola és az állandó lakhelye között.

A megyei általános iskolások **jelentős hányada gimnáziumi képzésben** folytatja tanulmányait, ezen belül évek óta nagy népszerűségnek örvend a kisközművelődési (5. és 7. osztályban kezdődő) oktatás, közel 500 tanuló választja a hagyományos általános iskolai képzés helyett a kisközművelődési képzést Heves megyében.

Eger

3300 Eger, Faiskola út 15.
Tel: +36 36/429-612
hkik@hkik.hu

Gyöngyös

3200 Gyöngyös, Fő tér 7.
Tel: +36 37/600-075
gabriella.toth@hkik.hu

Hatvan

3000 Hatvan, Horváth M. út 18.
Tel: +36 37/540-969
kinga.szanyi@hkik.hu

Az emelkedő technikai-technológiai követelményekre a szakgimnáziumi képzés jelenthet megoldást
Az általános gimnázium mellett mostanra a **szakgimnáziumban tanulók száma is jelentősen nőtt**, mely képzésben tanulók az általános közismereti érettségi tárgyak mellett valamilyen szakmai tárgyból is tesznek érettségi vizsgát, ill. emellett lehetőségük van valamely szakképesítésből is vizsgázni. A kamara fontosnak tartja a szakgimnáziumi képzések népszerűsítését, mert ez a képzés biztosíthatja a magasabb minőségű szakembereket a vállalkozások számára az egyre magasabb szintű technikai-technológiai elvárásokhoz.

A 3 éves szakmai képzés népszerűsége folyamatosan csökken

Az iskolarendszerű első **szakmatanulást maradékelv** alapján a problémás, alacsony képességű tanulók választják, ami a mennyiségi hiány mellett egy minőségi feszültséget is jelent, mivel ezzel egy időben a **foglalkoztatás terén a tanulók megítélésében egy pozitív változó vállalati attitűd jelent meg, amely a tanulókat a jövő munkavállalójának tekinti, befektetésnek a jövőbe.**

A szakmát tanulók között **nagyon magas a lemorzsolódás**, a tankötelezettség elérését követően a tanulói jogviszony megszüntetése, melynek fő oka a **hátrányos helyzetű tanulók kimagasló száma a szakképzésben**. A középfokú intézmények közül a speciális szakiskolákban a tanulók negyede hátrányos helyzetű (HH), amiből nagyobb részük halmozott hátrányokkal (HHH) él. Amíg országosan a tanulók 6-10 % hátrányos helyzetű, addig Heves megyében ez még súlyosabb, 10-20% között mozog .

A szakmai záróvizsgát követően évek óta növekvő jelenség a **külföldre való elvándorlás**, pályaelhagyás. A végzős középiskolások 10-40 %-a tervezi az elvándorlást rövidebb-hosszabb időre. Ugyanakkor friss jelenség, hogy a magyar bérek emelkedése miatt egyre többen visszajönnek Nyugat-Európából, de a vándorlási egyenleg még továbbra is negatív.

A megoldást az jelentheti, ha a szakgimnáziumi rendszert erősítjük, melynek végén a tanulók a 4+1 éves, azaz 5 évig tartó képzés végén érettségit (4 év után) és szakképesítő vizsgát (5. év végén) szereznek, és aztán munkába állhatnak vagy továbbtanulhatnak.

Népszerű a duális képzés és a tanulószerveződés

Heves megyében jellemzően **közel 2000 diák** teljesíti szakmai gyakorlatát **tanulószerveződés** keretében valamelyik megyei vállalatnál vagy egyéb szervezetnél. A tanulók több mint **40%-a Egerben** sajátítja el a gyakorlati ismereteket, ismeri meg a munka világát és szerez tapasztalatot valós vállalati környezetben. A **tanulószerveződéses tanulók több mint 30%-a gépészet** szakmacsoportához tartozó szakmában, **20%-a vendéglátás** szakmacsoportához tartozó szakmában folytatja tanulmányait.

Heves megyében a közel 2000 tanulónak **jelenleg 249 vállalkozás**, illetve egyéb szerv **328 gyakorlati képzőhelyen** (a vállalkozás különböző akkreditált telephelyein) biztosítja a duális képzéshez szükséges feltételeket, készítik fel a tanulókat a komplex szakmai záróvizsgára, és nevelik a jövő munkavállalóit.

Eger

3300 Eger, Faiskola út 15.
Tel: + 36 36/429-612
hkik@hkik.hu

Gyöngyös

3200 Gyöngyös, Fő tér 7.
Tel: +36 37/600-075
gabriella.toth@hkik.hu

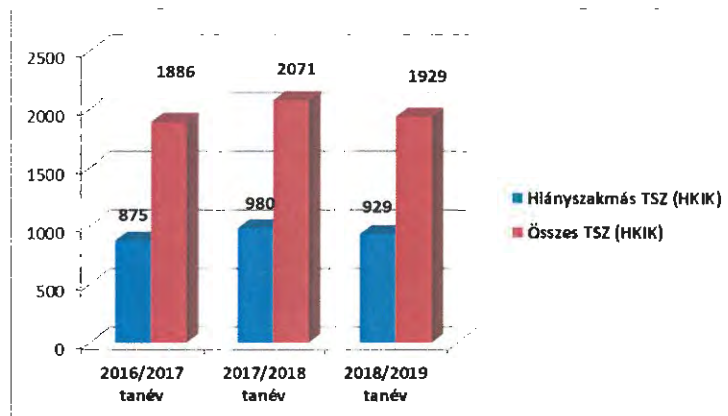
Hatvan

3000 Hatvan, Horváth M. út 18.
Tel: +36 37/540-969
kinga.szanyi@hkik.hu

Egyre több tanuló tanul a hiányszakmát

A hatályos **tanulószerződéses tanulók fele hiányszakmát tanul**, illetve a gyakorlati képzőhelyek kb. 50%-a valamelyik hiányszakmát oktatja, ezen belül is a **gépészet**hez tartozó szakmákban a legnagyobb a tanulólétszám, ezt követik a **vendéglátáshoz** tartozó szakmák.

Megfigyelhetünk bizonyos „kritikus” szakmákat, illetve ágazatokat, melyekben a **vállalati igény jóval meghaladja a valós tanulólétszámot**, ezek az **egészségügyi** és az **építőipari** szakmák. Ez több okra vezethető vissza, melyek közül egyik, hogy látható tendencia, hogy a potenciális **építőipari tanulókat** elszívják a gépészet ágazathoz tartozó szakmák, mert a kulturált, biztonságosabb munkakörülmények, a kiszámítható és magasabb jövedelem és juttatási csomag vonzóbb a fiatalok számára. Az építőipari tanulók lemorzsolódásának másik oka, hogy a munkaerőpiac elszívó ereje olyan erős, hogy a tanulók szakképzettség megszerzése nélkül is el tudnak helyezkedni segédmunkásként, alkalmi munkásként, az ott megszerezhető jövedelemhez képest a Szabóky-ösztöndíj nem jelent olyan szintű anyagi motivációt a tanuló számára, hogy ösztönözze tanulmányai folytatására. Az **egészségügyi szakmákban a külföldi munkavállalás illetve a pályaelhagyás** okozza a legnagyobb problémát. Ennek csökkentésére és motivációként 2018. szeptembertől az egészségügyi szakmákban tanulmányi szerződést kötnek a nappali tagozatos diákokkal, amiért a szakmai záróvizsgát követően valamelyik hazai egészségügyi intézményben kell elhelyezkednie az ösztöndíj folyósítással megegyező időtartamra.

Az iskolarendszerű felnőttoktatás lehetőséget nyújt a munkahelyi át- és továbbképzésekhez is

A nappali tagozatos diákok mellett 2015 júniusától a második szakma ingyenességének bevezetésétől kezdve egyre többen tanulnak tovább **iskolarendszerű képzésben felnőttoktatás keretében**. A 2018/2019-es tanévben így módon összesen **778 fő** tanul valamilyen szakmát, ebből közel **20% a közlekedés és szállítmányozás ágazathoz** tartozó tehergépkocsi vezető és autóbuszvezető szakmákban, ill. több mint **15% egészségügyi ágazatban**.

A megyében több vállalkozás meglátta már az ebben levő továbbképzési, átképzési lehetőséget, amikor saját munkavállalóját iskolázza be, és biztosítja számára a gyakorlati helyet. Ezt a továbbtanulási formát és lehetőséget **azoknak ajánljuk, akik már jó ideje dolgoznak egy**

Eger

3300 Eger, Faiskola út 15.
Tel: +36 36/429-612
hkik@hkik.hu

Gyöngyös

3200 Gyöngyös, Fő tér 7.
Tel: +36 37/600-075
gabriella.toth@hkik.hu

Hatvan

3000 Hatvan, Horváth M. út 18.
Tel: +36 37/540-969
kinga.szanyi@hkik.hu

szakterületen, de nincs végzettségük az adott szakmában, és a szakma elsajátításához előírt szakmai gyakorlatukat saját munkahelyükön tudják teljesíteni.

III. „Pályaválasztástól a szakmában való elhelyezkedésig”-a HMFKB tevékenysége a munkaerőhiány enyhítésére

A fentebb összefoglalt, az **egész nemzetgazdaságra kiható problémának a kezelése és enyhítése érdekében a HMFKB a HKIK koordinációjával** a problémában érintett további szereplőkkel együttműködve (kiemelten a kormányhivatallal és a Szakképzési Centrummal) **átfogó** - a pályaválasztás előtt álló általános iskolás tanulótól a szakmai vizsgát tett, szakmájában elhelyezkedő munkavállalóig tartó, ill. ezek követését és mérését szolgáló – **több éves programsorozatot és mérési rendszert dolgozott ki és hajtott végre** több évre kiterjedően. A program **„Pályaválasztástól a szakmában való elhelyezkedésig”** címen lett tevékenységünk szlogenje. Ezeken a programokon számos motivációs és mozgósító hatású, a foglalkoztatást, a szakmai presztízs növelését célzó rendezvényt valósítunk meg.

Elsődleges célunk a **szakképzett munkaerőhiány problémájának enyhítése**, a szakmaválasztástól a duális középfokú és felsőfokú képzésben résztvevő diákok és felnőttek számának növelése, ill. a szakmai záróvizsgát követően a szakmában elhelyezkedő fiatal munkavállalók számának jelentős növekedésének elősegítése, valamint a megyében történő elhelyezkedés elősegítése. Az egyes eseményekhez, elemekhez kapcsolódóan folyamatosan gyűjtjük a résztvevők adatait, véleményét célul tűzve ki az életpályák követését, monitorozását a közel- és távolabbi jövőben is.

A **programsorozat elemei** közül a teljesség igénye nélkül az alábbiakat emeljük ki:

3. Duális Felsőoktatási Fórum szervezése egyetemek, vállalkozások és pályaválasztó diákok részvételével
4. Debreceni/Miskolci egyetemisták látogatása a megyébe a munkát kínáló cégek megismerésére,
5. Szakmák éjszakája pályaaorientációs program
6. Szakmasztár fesztiválra a megyei pályaválasztó fiatalok és leendő versenyzők számára látogatások szervezése
7. Iskolapadból a munkába- végzősök állásbörzéi
8. "Heves megye napja" a Miskolci Egyetemen Heves megyei diákok és cégek látogatása az egyetem megismerésére, ill. a miskolci egyetemisták tájékoztatása Heves megyei álláslehetőségekről
9. Iparos táborok az általános iskolák felső tagozatosai számára
10. "Pont Ott Party" a felsőoktatási ponthatár húzás estéjén a megyei képzési és álláslehetőségek megismertetéséről, adatfelvételek
11. "Enyém a pálya"- álláslehetőségek, szakmák és képzési lehetőségek bemutatója, adatfelvételek
12. Kutatók Éjszakáján szakmák, vállalkozások bemutatóinak megszervezése
13. KKV-hét: vállalkozói napokon nyitott kapuk rendezvény szervezése
14. Gimnáziumi program: műszaki területen működő tehetséggondozó gimnáziumi szakkörök és vállalkozások együttműködése a kamara koordinálásával
15. Pályaválasztási vetélkedők, kiállítások, fórumok
16. „Youtuber” verseny fiataloknak a szakmák bemutatására és népszerűsítésére
17. Szakmavilág kamionos roadshow a szakmák virtuális bemutatásával és kipróbálásával

18. Pályakövetési felmérés
19. Iskolai pályaorientációs szakemberek tájékoztatása a megyei foglalkoztatási helyzetről, kamarai tevékenységekről céglátogatásokkal
20. 270 vállalati gyakorlati oktató pedagógiai továbbképzése, tréningje

A program során **széles körű összefogást valósítunk meg**, melyben fő partnereink a vállalkozások és a szakképző intézmények, felsőoktatási intézmények, ill. a helyi önkormányzatok, a kormányhivatal foglalkoztatásért és oktatásért felelős osztályai, szervezetei és civil szervezetek. A program során **szoros együttműködést alakítottunk ki a helyi TOP foglalkoztatási paktumokkal**, hogy ne konkurenciái, hanem egymás erősítői legyünk a megyei foglalkoztatási helyzet megoldása érdekében.

Javaslatlétel a megyében oktatott szakmákra és hiányszakmákra

A HMFKB véleményezte a 2018/19. évi Szakmaszerkezeti kormányrendelet módosítási tervezetében lévő Heves megyét érintő változásokat, illetve javaslatot tett a 2019/20. tanév képzési szakmakínálatára és hiány szakképesítésekre. A szakmaszerkezeti javaslatlétel előkészítésére a bizottság áttekintette és elemezte az iskolai beiskolázási számokat, lehetőségeket, kínálatot, valamint a munkaerő piac, foglalkoztatás megyei és országos tapasztalatait és az ehhez rendelkezésre álló felméréseket, jelentéseket.

Összességében kimondhatjuk, hogy a szakmaszerkezeti rendeletekben a HMFKB hatáskörébe tartozó szakképesítésekben és ágazatokban a HMFKB által korábban megfogalmazott javaslatok érvényesültek, mely mind a megyei szakképzés beiskolázási létszámok alakulását, mind a minőségi képzést folytató, nagy hagyományokkal rendelkező szakképző intézmények működését egyaránt. Mind a keretszámok meghatározása, mind a hiányszakmák javaslatlétéle a szakképzésért felelős minisztérium aktuális alapelveit, útmutatását figyelembe véve történt.

A **hiányszakmákra vonatkozó javaslatnál 25 szakképesítésre lehet javaslatot tenni**. A javaslat nagy részben a **folytonosságra** törekedett, ezért a **klasszikus hiányszakmák megmaradtak**, mindemellett kiemelt figyelmet fordított a piaci igényekre, ezért **új szakmák** is bekerültek (Autógyártó, Asztalos, Mechatronikus karbantartó, Műszaki informatikus) a hiányszakmák listájára, más szakmák pedig kikerültek, hátrébb sorolódtak (Bányaművelő, Cukrász, Erdészeti szakmunkás, Női szabó). A HMFKB javasolja kiterjeszteni a hiányszakmák számát.

2018/2019 tanév	2019/2020 tanév
Abroncsgyártó 34-543-01	Abroncsgyártó 34-543-01
Autószerelő 54-525-02	Asztalos 34-543-02
Bányaművelő 34-544-02	Autógyártó 34-521-01
Cukrász 34-811-01	Autószerelő 54-525-02
Gépgyártástechnológiai technikus 54-521-03	Gépgyártástechnológiai technikus 54-521-03
Erdészeti szakmunkás 34-623-01	Gépi forgácsoló 34-521-03
Gépi forgácsoló 34-521-03	Gyakorló ápoló 54-723-02

Eger

3300 Eger, Faiskola út 15.
Tel: +36 36/429-612
hkik@hkik.hu

Gyöngyös

3200 Gyöngyös, Fő tér 7.
Tel: +36 37/600-075
gabriella.toth@hkik.hu

Hatvan

3000 Hatvan, Horváth M. út 18.
Tel: +36 37/540-969
kinga.szanyi@hkik.hu

Gyakorló ápoló 54-723-02	Gyakorló csecsemő- és gyermekápoló 54-723-03
Gyakorló csecsemő- és gyermekápoló 54-723-03	Hegesztő 34-521-06
Ipari gépész 34-521-04	Ipari gépész 34-521-04
Kőműves 34-582-14	Kőműves 34-582-14
Karosszerialakatos 34-525-06	Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő 34-582-09
Mechatronikai technikus 54-523-04	Mechatronikai technikus 54-523-04
Mezőgazdasági gépész 34-521-08	Mechatronikus karbantartó 34-523-01
Női szabó 34-542-06	Mezőgazdasági gépész 34-521-08
Műszaki Informatikus	Mezőgazdasági gépésztechnikus
Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő 34-582-09	Műszaki informatikus 54-481-05
Pék 34-541-05	Pék
Szakács 34-811-04	Szakács 34-811-04
Szociális gondozó és ápoló 34-762-01	Villanyszerelő 34-522-04
Villanyszerelő 34-522-04	

A hiányszakmákban a diákok iskolai ösztöndíjat kapnak, mely ösztönzően hat e szakmák választására. Az ösztöndíj mértéke a tanulmányi eredménytől függően változik. A szakközépiskolában az **első szakképzési évfolyam első félévében tanulónként egységesen 10.000,-Ft/hó**, a második félévtől kezdődően az ösztöndíj mértéke a **tanulmányi átlageredmény függvényében változik, maximuma 30.000 Ft/hó**. Szakgimnáziumi képzésben **minimuma 20.000 Ft/hó, maximuma 50.000 Ft/hó**.

Az MFKB-k megszűnnek, helyét más egyeztető fórumok veszik át

Az MFKB alapvetően **javaslattevő szervezatként működött**, a megyei gazdaság által igényelt szakképesítések tekintetében fogalmazott meg javaslatokat. Az MFKB tagok mandátuma lejárt, a jelenlegi szakképzési elképzelések, a Szakképzés 4.0 szerint működése megszűnik, helyét az egyeztetés más formái veszik át, melyben remélhetőleg erősödik a koordináció és megmarad a munkaerő-piaci elemzésen alapuló döntéshozatal.

IV. A Szakképzés 4.0 stratégia

Cél: „A negyedik ipari forradalom kihívásaira struktúrájában és tartalmában is választ adni képes szakképzési és a felnőttképzési rendszer.” Keresletalapú szakképzés megteremtése a jelenlegi kínálatalapú szakképzés helyett.

Az új rendszer a minisztérium elképzelése szerint **2020 szeptemberében indulna, melyhez 3 törvényt és 19 rendeletet** kell módosítani, kiadni. A szakképzési törvény alapjaiban módosul, és függetlenedik a közneveléstől.

Az új rendszer három pillére

1. Karrierlehetőség:

- Egyszerű, átlátható, átjárható rendszer
- 5 éves technikumi képzés kilépési lehetőséggel a 12. évfolyam végén, mely a mérnökképzés tekintetében a felsőoktatás megalapozója legyen a továbbtanulásnál elfogadva a megszerzett ismereteket
- Ösztöndíjrendszer

2. Vonzó környezet:

- Infrastruktúra (épület, eszközök) forrás biztosításával
- Jó minőségű, korszerűen felszerelt ágazati alapozó tanműhelyek az iskolákban és a cégeknél
- Duális képzés feltételeinek biztosítása, képző központok kialakítása a KKV-knál folyó képzés segítésére
- Digitális tartalomfejlesztés: a tankönyv helyett folyamatosan korszerűsített tartalmak és korszerű oktatási technológiák

3. Naprakész oktatói tudás

- Vállalati helyszíni akkreditált oktatói képzések
- Mérnökök, gazdaságban dolgozó szakemberek beengedése az iskolába, akik számára rövid tanári-pedagógiai modulok, képzések kialakítása (cél: 500 óraadó)
- Rugalmasabb mérnöktanár- és szakoktatói képzések
- Kiscsoportos felzárkóztatás módszertanának fejlesztése, mentori feladatokra felkészítés
- A szakképzés sajátosságaira épülő új minősítési rendszer, életpályamodell kialakítása, mely a lehető legrugalmasabb módon biztosítja a tanárok foglalkoztatásának több formáját és a béralku lehetőségét, a piaci bérekhez igazodást
- Digitális asszisztensek

+1 elem: Tartalmi megújítás

- **Alapszakmákat tartalmazó Országos Képzési Jegyzék**, amely lecsökken **200 alap szakképesítésre** (ma 283 szakképesítés az iskolarendszerben oktatható szakmák száma).
- A szakképesítéseket és szakmai és vizsga követelményeket és megvalósításának kereteit, és a képzési kerettantervek helyébe lépő iskolai és vállalati képzési programokat az **Ágazati készségtanácsok** határozzák meg.

Eger

3300 Eger, Faiskola út 15.
Tel: + 36 36/429-612
hkik@hkik.hu

Gyöngyös

3200 Gyöngyös, Fő tér 7.
Tel: +36 37/600-075
gabriella.toth@hkik.hu

Hatvan

3000 Hatvan, Horváth M. út 18.
Tel: +36 37/540-969
kinga.szanyi@hkik.hu

- Összehangolják a középiskolai és szakirányú felsőoktatási képzések ki- és bemeneti követelményrendszerét és programját.
- Minden képzésbe be kell épülnie az Ipar 4.0 követelményeinek és a szakmában elvárt digitális tartalmaknak. Informatika tantárgy helyett a szakmai tantárgyak oktatásában - tartalmában és módszeriben- kell megjelennie a digitalizációnak.
- Az iskola feladata a **szakmai és általános alapkompétenciák megadása**, de mivel az iskola nem olyan dinamikus, mint a piac, ezért a **szakmai ismereteket a duális képzés vállalati szakaszában és a felnőttképzésben** kell megszerezni. A gazdaság elvárt speciális ismeretekhez kapcsolódó képzések és végzettségek átkerülnek a felnőttképzésbe, ill. több nem lesz szakma.

Részletesebben:

Új szakképzési struktúra:

Rugalmas tankötelezettségi korhatár, a kilépéskor minimum rész-szakképesítés végzettséget kellejen szerezni. Átjárhatóság iskolatípusok és területek között:

- a technikum és a gimnázium között 9-10. évfolyamban különbözeti vizsga nélküli váltás (második nyelv kivételével), ehhez a NAT és a kerettantervek összehangolása;
- 9. alapozó évfolyam után a szakképző iskola és a technikum között, de a technikumba lépéshez a közismereti tárgyakból különbözeti vizsgát kell tenni
- a szakképző iskoláknak is megmarad az érettségire felkészítő szerepe, de csak esti képzésben, mert a mostani rendszerben a kétéves nappali képzés során elfelejtik a szakmát.

Iskolatípusok:

1. Szakképző iskolák: 3 éves szakmai képzés

- 1. év: ágazati alapismereti oktatás
- 2-3. év: gyakorlatcentrikus duális képzés

2. A szakgimnáziumokat majd ötéves technikumok váltják fel. A technikumi képzés is több részből épül fel:

1-2. év: ágazati alapképzés, amit ágazati alapvizsga zár

3-5. év: gyakorlatorientált képzés, amelynek zárásaként a 4 közismereti tantárgyból kell érettségi vizsgát tenni, és az 5. érettségi vizsgatárgyat a szakmai vizsga váltja ki emeltszintű

Eger

3300 Eger, Faiskola út 15.
Tel: +36 36/429-612
hkik@hkik.hu

Gyöngyös

3200 Gyöngyös, Fő tér 7.
Tel: +36 37/600-075
gabriella.toth@hkik.hu

Hatvan

3000 Hatvan, Horváth M. út 18.
Tel: +36 37/540-969
kinga.szanyi@hkik.hu

érettségi tárgynak megfeleltetve. A sikeres technikai vizsga egyenes utat jelenthet a szakirányú felsőoktatásba

A lemorzsolódás csökkentésének új rendszere:

1. Általános kompetenciamérés bevezetése az általános iskolák hetedik évfolyamának végén vagy a nyolcadik osztály elején, online kitölthető teszt formájában, a mérés eredménye segítene eldönteni, kinek milyen képzéstípusban, melyik ágazatban érdemes továbbtanulni
2. Alapozó képzés: 8. osztályt elvégzetteknek orientációs osztályok, ahol 1 év alatt a gyerekek kompetenciáit kell fejleszteni, amire a további tanulást rá lehet építeni
3. Féléves, illetve egyéves alapkompétencia-fejlesztő programokba kapcsolódhatnak be azok, akik az általános iskolát sem tudják elvégezni, majd ún. műhelyiskolai képzéssel részszakképesítést szerezhetnek.

Bevezetik a **műhelyiskolát**: egy mester mellett a tanuló, őket egy pedagógiai mentor segíti; addig marad a tanuló, míg részszakképesítést nem szerez (nincs buktatás, ha megszerzi, tanév közben is elmehet), de vissza is kapcsolódhat az iskolai szakképzésbe a szakképesítés megszerzéséig. Megfelelő mesterek és mentorok kellenek (Terv: 100 műhelyiskola 12000 tanulóval/év)

Új ösztöndíjrendszer teljesítményhez kötve

- **Szociális alapon**: Apáczai ösztöndíj (az Arany János ösztöndíj példájára) – a technikumok 9-12. évfolyamán
- **Szakképzési ösztöndíj** az orientációs évfolyamban és a szakképző iskola 9. évfolyamán, illetve abban az esetben később is, ha tanulói munkaszerződés nem jön létre, és a tanuló tanműhelyben dolgozik. Minden diák ösztöndíjat kap 2 részre bontva, egyik részét rendszeres havi díjként a tanulmányai alatt, másik részét pedig az eredményes vizsga letétele után, ösztönözve hogy maradjon a szakmában.
- **Tanulói munkaszerződés**: a cég fizeti a duális képzésben résztvevőknek. A tanulószerveződést felváltó tanulói munkaszerződés megteremtheti annak a lehetőségét, hogy a duális képzésben a fiatalok munkajövedelmet kaphassanak Nyugdíjba beszámít.

A képzés személyi feltételeinek, a szaktanári, szakoktatói pálya és követelmények megújítása:

- speciális szakképzési minősítési rendszer kialakítása, amellyel növelni akarják a szakképzésben oktatók anyagi elismerését
- vállalati szakemberek, mérnökök alkalmazásának lehetősége óraadóként.

A képzés tárgyi feltételeinek korszerűsítése, megújítása:

Szakképző iskola fejlesztési program a vonzó, a legkorszerűbb eszközökkel felszerelt környezet, tanműhelyek fejlesztésére.

Pályaorientáció megerősítése:

- koordináltabb működés, a szereplők feladatainak egyértelmű meghatározása,
- az egyes korosztályok sajátosságainak megfelelő módszerek alkalmazása,
- ne csak a 7-8. osztályosokra szóló pályaorientáció
- rendezvény középpontú pályaorientáció és iskolamarketing helyett személyre szabott pályatanácsadás legyen,
- kompetenciamérések beépítése a tanácsadásba,
- lehetőséget biztosítani azon gyerekek kiválasztására, akiknek segítségre van szükségük orientációs évre, alapkészségek megerősítésére,
- orientációs évfolyam lehetőségének bevezetése azokban az iskolákban, amelyek ezt pedagógiai programjukba beveszik, cél az alapkészségek megerősítése,
- karriertervezés a duális képzésbe való belépés előtt,
- az általános iskolák és a pályaválasztásban meghatározó pedagógusok érzékenyítése, intenzívebb bevonása, 200 általános iskolai pályaorientációs tanácsadó,
- nagy nézettséget elérő kampányok indítása.

Alapítványi és egyházi iskolák

- Meghatározó és az is marad az állami fenntartás.
- Az egyházak elsősorban a humán és a szociális ágazatokban, ill. a hátrányos helyzetűek képzésében kell, hogy nagyobb szerepet kapjanak.
- Speciális esetekben szükség van az alapítványi iskolákra is.

Szakmapolitikai döntések szereplői között továbbra is kiemelt szerepe lesz a vállalkozói munkaerő-piaci igények közvetítésében.

Megváltozik a szakképzési irányok meghatározásának módszere:

- munkaerő-piaci előrejelző rendszert hoznak létre,
- megyei szinten a szükségletek meghatározására új együttműködési formák várhatóak többéves megállapodások keretében,
- a szakmaszerkezeti döntés (keretszám rendelet) helyett 3 éves együttműködési megállapodások lépnek életbe a nem állami fenntartókkal a képzési irányokra és arányokra.

V. Összegezés:

A **szakképzés** széles erőterben mozog, pályáját **folyamatos változás** jellemzi. Erős iskolarendszertől és a **vállalatok képzés terén betöltött nagyobb szerepvállalásától** várhatunk további előrelépést. Az iskolák versenyeznek a diákokért. A munkaerő-piaci igényekhez igazított szakmaválasztási és beiskolázási szerkezetre jelenleg az egyetlen érdemi befolyásolási jogi eszköz a hiányszakmák 20-as listája, melynek lényege, hogy a hiányszakmákat tanuló diákok ösztöndíjat kapnak. A szűkülő szakember kínálat hatására a cégek is versenyeznek a tanulókért, erősödő szociális, ösztöndíj és karrier ajánlatokkal.

A Heves megyei vállalkozások szakember utánpótlás biztosítása érdekében konkrét, hatékony lépéseket kell megfogalmazni, melyek elősegítik a szakmát választó tanulók számának növekedését, ezáltal pedig közép és hosszútávon megoldást jelenthetnek a szakemberhiány problémára. Az egyre csökkenő tanulói létszám, valamint a különböző szakmák nem megfelelő társadalmi elismertsége és megbecsülése miatt egyre kevesebb a szakmát tanuló, később pedig a szakmájában elhelyezkedő fiatal munkavállaló. Ennek következményeként a vállalkozások jelenleg leginkább a szakképzett munkaerőhiány problémájával küzdenek.

A **legtöbb változtatásra a felnőttképzésben van szükség**. Jelenleg a felnőttképzés gyakorlatilag a munkanélküliek átképzésével egyenlő, ill. a néhány EU támogatással finanszírozott munkahelyi képzésre terjed ki (GINOP-6.1.5., GINOP-6.1.6). A munkaerőhiány viszont ebben is elmozdulást igényel, főként a foglalkoztatott dolgozók szakmai továbbképzésére kell helyezni a hangsúlyt, másik oldalon pedig továbbra is meg kell hagyni azt a szerepét, hogy a közmunkából bevigyük a szereplőket a valós munkaerő piacra. Ehhez a felnőttképzéssel összefüggő jogszabályokat úgy kell módosítani, hogy a **vállalkozások gyorsabban tudjanak munkavállalókhöz jutni**, gyors képzésre, rövidebb ciklusú képzésre van szükség. Meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy ha egy adott munkakör betöltéséhez elegendő, hogy az OKJ szerinti komplex szakképesítésből annak csak egy-egy modulját tanulják meg, akkor erre a szükséges **modulra is lehessen a felnőttképzésben oktatni és vizsgázni**. Ehhez szükséges a felnőttképzés bemenet-kimenet alapú újraszabályozása.

Eger, 2019. június 3.

Fülöp Gábor

HKIK főtitkár

